

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
udvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110
★	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40.—
Egyes szám	— — 3.—

1927 március 3 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár ★ X évfolyam ★ 50 szám

5687 I. Adar 29

A goldisisták alkonya

Mire ezek a sorok napvilágot látnak, Goldis miniszter és két társa, Lepadatu pénzügyminiszter és Lupas közegészségügyi miniszter talán már el is hagyták a miniszteri bársonyszéket. Victor Moldovan beszerencaszódomegyei képviselőt a belügyminisztérium államtitkárává nevezték ki és ez az államtitkári kinevezés együtt jár azzal, hogy a három goldista miniszter hátat fordítson az olyan nehezen megszerzett miniszteri stallumnak. Goldisiek távozásával tulajdonképpen egy jólsikerült politikai kaland ért hirtelenül véget.

A liberális kormány utolsó napjaiban szokatlanul forró és izzó volt a politikai aréna atmoszférája. A nemzeti párt, amelynek egyik elnöke akkoriban még Jorga volt, teljes gőzzel készült fel a kormány átvételére és lázasan folytatta a fúziós tárgyalásokat az akkori parasztpárttal, hogy a fúziót még a kormánycsere küszöbén nyélbe tudja ütni. Az utolsó pillanatban a liberális párt ügyesen a tárgyalások közé hajította a Stere-bombát és ezzel hosszú időre megint eltávolította egymástól a két pártot. De a nemzeti párt nem adta fel a reményt, hogy egyedül is kormányra tud kerülni. Ugyanakkor felvonult az Averescu-párt is, és úgy Jorga, mint Averescu egy-egy kormánylistát nyújtottak át az uralkodónak.

A két kormánylista a politikai élet legnagyobb szenzációját robbantotta ki. Goldis egyformán miniszternek volt kiszemelve a nemzeti-párti és az averescanus listán is. A pálmát Averescu vitte el és hogy ő lett a designált miniszterelnök, abban oroszlanrésze éppen Goldis pálfordulásának volt, mert az averescanusok listája úgy szerepelt, mint egy néppárti-nemzeti-párti kollaborációs kormány. Goldis a nemzeti párt két másik disszidensével, Lupással és Lepadatuval együtt azt a látszatot igyekezett keltetni, hogy ő képviseli a nemzeti pártot, de a Nagyszebenben megtartott pártkongresszus világosan rámutatott az erőviszonyokra és kistült, hogy a régi nemzeti pártból Goldis mellett csak közvetlen rokonsága áll.

Amikor Averescu tábornok látta, hogy Goldisiek jelenléte nem jelenti a nemzeti párt tömegeit, felszólította a goldisista minisztereket, hogy lépjenek be a néppártba. Ez az aktus azonban elmaradt, mert Goldis is, két másik miniszter társa is vonakodtak végleg otthagyni a nemzeti párt nevet s nem akartak tökéletesen egybeolvadni az averescanusokkal. Végül is a kormányznak sikerült megtörni a jeget Victor Moldovan beszerencaszódomegyei goldisista képviselőnél, aki vállalkozott arra, hogy akciót kezd a goldisista parlamenterek és prefektusok között az Averescu-pártba való beolvadás érdekében.

Moldován Victor akcióját teljes siker koronázta. A goldista parlamenterek és prefektusok háromnegyedrészre az ő vezetése alatt belépett a néppártba. Goldis, Lupas és Lepadatu azonban továbbra is kitarítottak eredeti elhatározásuk mellett. Moldován Victor megkapta azt, amit kért, ma már államtitkársága a belügyminisztériumnak. De ez az államtitkárság alapján megrendítette a három goldisista miniszter pozícióját, mert ma már alig három képviselője van a megcsappant goldisista frakciónak, tehát ugyanannyi, mint amennyi minisztere van ennek a csoportnak. A három goldisista miniszternek így nem maradt más választása, mint levonni a leglogikusabb konzekvenciát és a legutóbbi hírek szerint már befejezett tény, hogy ma, vagy holnap már el is hagyják a miniszteri tarcákat.

A sanghaji orosz konzul a menekülő angol alattvalóktól megtagadja a szibériai átutazást

Állítólag rövidesen fegyverszünetre kerül a sor Észak- és Délkína csapatai között. Vupeifu Kantonhoz párioli

London, március 2. Sanghajból érkező újabb jelentések szerint a város egyre aktuálisabbá váló védelme érdekében, az angol—olasz katonaság tovább folytatja a védelmi vonalak kiépítését. A Sanghaj feletti dombokon négyszeres lövészárk-rendszert építettek ki. A védőcsapatok tüzéségének legnagyobb részét a nemzetközi negyedeken kívül helyezték el, ami ellen Sanghaj város parancsnoka bejelentette tiltakozását. Sanghajban egyébként az idegen lakosság körében egyre inkább fokozódik a pánik-hangulat, amit az is bizonyít, hogy a külföldiek százával hagyják el a várost, mintegy menekülésszerűen. Tegnap körülbelül 80 angol kért átutazási vizumot a sanghaji orosz konzultól, hogy a szibériai vasutakon térhessenek vissza Angliába. Óriási feltűnést keltett, hogy a sanghaji orosz konzul az angol alattvalóknak arra való hivatkozással tagadta meg az orosz vizum megadását, hogy az Anglia és Oroszország között kitört konfliktus erre nem

jogosíthatja fel. Egyébként a déli hadszíntéren a helyzet változatlan. A „Chicago Tribuna“ értesülése szerint remélni lehet, hogy a délkinai hadjárat rövidesen befejeződik, még pedig olyképpen, hogy a déli és az északi csapatok fegyverszünetet kötnek már a legközelebbi napokban. Állítólag Csung-Csuang-Csang, a sanghaji haderők főparancsnoka felajánlotta a kantoniaknak a sanghaji vámbevételek felét s felkérte őket, hogy ezen az alapon próbáljanak megegyezésre jutni. Sanghaj, március 2. Vu-Pej-Fu 50 ezer főnyi hadseregével végleg elpártolt Csangcsingtól és csatlakozott a bolsevista hadsereghez. Egyébként az északi és déli csapatok harcavonala Sanghaj vidékéről, valószínűleg Tajhotó nyugati partvidékére, Sanghajtól mintegy 150 mérföldnyire helyeződik át s így Sanghaj egy időre mentesül a közvetlen támadás veszélyétől.

Briand az angol sajtóban is nyilatkozik a megegyezés és világbéke mellett

Németország lemondott a revansról. Kelet helyett Németországnak a szövetségesek felé kell orientálódnia

Páris, március 2. Briand, Franciaország külügyminisztere, minthogy ezidőszere sem a szenátusban, sem a kamarában nincs külpolitikai javaslat és külügyi vita sem várható, a sajtó útján valóságos külügyi expozé tartott. Angol lapokban közli, hogy továbbra is kitart békepolitikájával és bizik benne, hogy úgy a francia parlament, valamint a Franciaországgal szövetséges kormányok helyeselni fogják ezt a politikát. Ez pedig főleg odairányul, hogy Németország és Franciaország között eltűnjön minden surlódási felület és a két ország között politikai és gazdasági közeledés jöjjön létre. E közeledésnek szorosnak és tartósnak kell lennie. Idővel a két ország között az erkölcsi szolidaritásnak és materiális kapcsolatoknak olyan viszonyát kell megteremtteni, amely már a gyakorlati kényszer folytán is lehetetlenné teszi a háborúnak és a velejáró borzalmaknak visszatérését.

— Soha nem állítottam, hogy ez könnyen és gyorsan fog végbemenni, — mondotta Briand — sőt mindig is azt mondtam, hogy ehhez sok idő, sok türelem és mindkét oldalról sok ügyesség szükséges. Mégis én magam megkezdtem járni az utat anélkül, hogy visszarettennék a veszedelmektől és az egyre feltornyosuló akadályoktól. Nem sajnálom, hogy ezen az uton megindultam, sőt boldog vagyok abban a tudatban, hogy ez a munkám sikerülmi fog. Németország számára a versaillesi szerződés a gyűlölet instrumentuma, diktátum, amit azonban Locarno nyhitett. A német birodalom, élén Hindenburg marsallal, elismerte a versaillesi szerződésben biztosított országhatárokat. Elszázt és Lotharingiát a németek véglegesen elismerték francia birtoknak.

Briand ezután a biztonsági paktumról beszélt és közölte, hogy Anglia és Itália is aláírták a rajnai zónára vonatkozó záradékot, ami azt jelenti, hogy abban az esetben, ha Németország a rajnai zónát megsértene, Anglia és Itália köteles Franciaországnak fegyveres segítséget nyújtani. Ezzel szemben Franciaország

szükség esetén a zónát átlépheti. A szükség esete akkor lép érvénybe, ha a keleti szövetségeseket valamelyik fegyveres hatalom megtámadná. Volt idő, amikor tartani kellett Németországnak és a szovjetnek szövetségétől, amely veszedelmet jelentett volna Európa és a béke számára. Ma azonban e tekintetben a helyzet sokkal jobb. Németország úgy határozott, hogy nyugat felé orientálódik az oroszokkal való megállapodása ellenére. Németország már tudja, hogy igazi érdekei a szövetséges nagyhatalmak mellé szőlítják, különösen Franciaország mellé. Ez is Locarno egyik eredménye. Nem volt könnyű dolog ezt elérni.

A németek ugyanis aggódtak amiatt, hogy nem fogják őket a szövetségesekkel egyenjogúan kezelni. Akkor én azt szorgalmaztam, hogy a németekkel ne tárgyaljunk szertartásosan, hanem fesztelenül, mint ahogy jóismerősök és okos emberek tárgyalnak. Úgy vélem, ez javította meg a helyzetet. Az éfajta diplomáciai tárgyalásokat emberileg kell vezetni, mint egy baráti beszélgetést, nehogy a gyöngébb félnek tartania kelljen fenyegető gyöngökönyvektől. Lehet e metódus fölött vitatkozni, lehetséges hogy ez nem mindenütt helyénvaló, de egészen bizonyos, hogy ezuttal ez volt az egyetlen helyes módszer.

Briand ezután a világbéke szempontjából is fontosnak jelentette ki az új német kormány az enunciacióját, amely szerint az új kormány elismeri a fennálló szerződések érvényességét és azt, hogy a revansról nyilvánosan lemond.

— Meghalt Blank Albert, a Marmorosch-bank egyik főnöke. Bukaresti tudósítónk jelentése szerint, egy svájci szenátoriumban meghalt Blank Albert, a Marmorosch Bank és Társas Rt. bukaresti nagybank egyik igazgatója és a cég egyik alapítója. Az elhunyt a bank devizaosztályának volt a vezetője és igen tekintélyes szerepet játszott a bukaresti bankárvilágban.

március 2
ESZET
lár kamara-
k egyik leg-
Breviman, a
tanára, ki a
Bukarestben,
rete mellett és
helyi keretek
a legnagyobb
nelik, március
piarista gim-
kamarazena-
Beethoven:
Hegedu-zon-
moll. Értessé-
ba menő estély
A jegyeket
sitja.
ora
ptével).
tével.
Z
nényei
vendégszékével.
tével. Premier-
Karácsonyi Hível.
al, Ithász Ala-
Sorozat 305.)
ig először. Len-
Ithász Aladárval.
szám: 305.)
i előadás. Táray
li, Janovics Jenő
tart: Dr. Biró
or. Napi bérlét
onság 4-edszer,
arakkal. Sorozat-
erenc vendégszék-
elő fellépésével.
t: 54. szám B.
ykám. (Operetta
netben. Sorozat-
lsó este: Hevesi
e. (Rendes hely-
Sorozat: 311.)
i. (4-edszer. Napi
t: 312.)
gánsabb
i műterme
una No 13.
iklós-utca)
ÉSEK
astagabb betű-
40 lej. Állást-
bündetések díja
ija 250 lej, elő-
olt Kossuth Lajos-
szám alatti, 8 lak-
lló földszintes ház.
átvehető lakással.
l terület. Ráépít-
emelet. Értekezni
Kerekesnél.
nikus, ki fém- és
munkákban per-
malra állást ke-
en Sándor, Satmar,
lor 13. 2418
endü zsidó házi-
terestünk, ki főzni,
d — a háziasszony
al. Cseléd van.
üzeme, Viz-u. 8.
árnát
rozok izlésesen
ányos árban. —
nott zongoragya-
Cim a kiadóban

MI UJSÁG PALESZTINÁBAN?

Az épülő országból a krízis és munkanélküliség híreivel együtt olyan eseményekről jönnek híradások, amelyek világos képet nyújtanak arról, hogy Palesztinában a nyomasztó gazdasági válság ellenére is eleven gazdasági élet lüktet. Új vállalkozások alakulnak, újabb gyárak létesülnek, amelyek már a közeljövőben tetemes mértékben hozzá fognak járulni a munkanélküliség enyhítéséhez és meg fogják szüntetni azt a feszültséget, amely az országban a gazdasági nehézségek nyomása alatt keletkezett.

Palesztina ipari életének legjelentősebb eseménye a Ruttenberg-művek építési munkálatainak közeli megkezdése. A Colonial Office államtitkára, sir John Shuckburgh közlebről Jeruzsálembé érkezik, hogy végleges döntést hozzon az összes politikai és gazdasági kérdésekben, amelyek a Ruttenberg-művek centráléjének felépítésével összefüggnek. A Ruttenberg-művek egész Palesztina villamoshálózatának árammal való ellátását fogják megvalósítani, a Jordán és a Jármuk vizierének felhasználásával. Valószínűnek látszik, hogy a főmunkálatok már májusban megkezdődnek. A Ruttenberg-művek építése és üzembehozatala a munkások ezreit fogja foglalkoztatni. A munkálatok minél hamarabbi megkezdése tehát az épülő országnak vitális fontosságú kérdése annál is inkább, mert ez nemcsak a jelenlegi munkanélküliség problémáját oldaná meg, de újabb munkások százainak bevándorlását tenné lehetővé.

***

Ruttenberg Pinkász mérnök egyébként, mint azt a „Ziko“ jelenti, a transzjordániai kormányral megállapodást kötött, amely szerint a Palestine Electric Corporation a villamosítási tervek kibővítésére újabb hatezer dunam földet szerez Transzjordániában.

A mezőgazdasági telepítés előhaladásában jelentős lépést jelent a PICA terve, hogy Benamina és Chereda között egy nagy, huszezer dunamra tervezett ültetvényes telepet létesít. A területtel szomszédos moesarak lecsapolási munkálatait már legközelebb megkezdik.

***

Egy Tel-Avivből érkező jelentés szerint az országépítés munkájának nehézségei közelebb hozzák egymáshoz a világnézetileg, vagy osztályhelyzetileg egymástól elhatárolt pártokat, amelyek pártterületeken és szempontokon felül emelkedve, testvéri egységbe forrnak a közös eszme, ideál és a közös érdekek megvédésére. A tel-avivi polgári és munkáspártok között megegyezés jött létre a községi választások alkalmával. A pártok koalícióba tömörültek, amely a következő vezetőséget állította a város élére: polgármester Block-Blumenfeld (munkáspárt), helyettesei: Rokach és Lerner (mindketten polgári). Utóbbi a város pénzügyeinek vezetője, míg a technikai osztály élére Kaplan (munkáspárt) került.

Ez a megegyezés hosszú idő óta tartó adáz pártközi küzdelem befejezését jelenti, amelyet az egész palesztinai sajtó örömmel üdvözöl.

***

1926 decemberében a hivatalos lap jelentése szerint összesen 513 új bevándorló érkezett az országba. Ezenkívül 61 zsidó, 26 keresztény és 8 mohamedán turista jött az országba, akik állandó tartózkodási engedélyt kaptak.

***

Néhány nap előtt ötvennyolc éves korában meghalt Tel-Avivben Joel Engel, a kiváló zeneszerző és muzsikusként, a modern zsidó zene megteremtője. Joel Engel elsősorban mint zsidó népdalok gyűjtője és feldolgozója szerepelt. Ő a szerzője többek között a Dibuk kísértetiesen szép kíséremuzsikájának is. Körülbelül két évvel ezelőtt költözött át Berlinből Tel-Avivba.

Alapítva 1909-ben.
Dr. med. **MÁGER** és **KALLÓS** vegyész
orvos-kémiai és bakteriológiai
orvosi laboratóriuma — Arad
Str. Moise Nicoara 19.
Vizsgálják: vért (Wassermann, Widal stb.)
gerinc-folyadékot (Goldsol) vizelet, köpet, autovaccina, ivó-víz stb. — Kívánatra vérfelgőgsra
szolgáló steril fiolát küldünk.

ahol a zsidó muzsika, a zsidó zenei élet központját akarta megteremteni. Szinte hihetetlen odaadással és lelkesedéssel dolgozott a zsidó zene propagálásán, a munka és a kötelesség fanatikusa volt Joel Engel. Mint az Ohel munkás-studio vezetője, gyönyörű tevékenységet fejtett ki a palesztinai zsidó dolgozók muzsikális kiképzésében. Koncerteket rendezett és

az operaelőadások színrehozatalában oroszán-része volt. Teremtő erejének teljében volt, páratlan kitartással dolgozott és alig néhány nappal halála előtt kezdte meg az első zsidó vigopera zenéjének megkomponálását Avigdor Haméri briliáns szövegkönyvéhez. Hirtelen halála nemcsak zenei életünk, hanem az egész világ zsidóságának súlyos gyászja.

Március huszadikáig lehet jelentkezni az erdélyi Palesztina-kirándulásra

(Cluj-Kolozsvár, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Március 20-án jár le az Erdélyi-részi Palesztinahivatal által rendezendő kirándulás jelentkezési határideje. A nagyszámú érdeklődésre való tekintettel újból közöljük mindazokat a tudnivalókat, amelyek a pészachi kirándulásra vonatkoznak.

Minden kirándulóknak külön utlevélre van szüksége, amelyet a belügyminiszter állít ki. A turistáknak legkésőbb április 13-án el kell utazniuk és május 20-ig tartózkodhatnak az országban.

Hajóköltiségek

Odautazás. I. osztály ellátással, egyszerű kabin 16.000 lej, I. osztály ellátással, külön kabin 17.600 lej, első osztály ellátással luxuskabin 20.000 lej. — II. osztály ellátással egyszerű kabin 10.500 lej, II. osztály ellátással, külön kabin 11.550 lej, II. osztály ellátás nélkül 9000 lej. — III. osztály ágyval és rituális ellátással 4.500 lej, III. osztály ellátás nélkül, ágyval 3.700 lej, IV. osztály 3000 lej.

A jegyek oda- és visszautazásra történő megváltása esetén az odautazásnál 30 százalékkal kevesebb fizetendő. Eszerint az oda és vissza szóló jegy ára I. osztály 27.200 lej, II. osztály 17.850 lej, III. osztály utasoknál a tour-retour jegyek ellátás nélkül állítatnak ki, mely jegy ára ágyval, de ellátás nélkül 7400 lej, 10 tagú turistacsoportok részére az első és másodosztályon a hajóstársaság 10 százalék kedvezményt nyújt. Ezen kedvezmény ötös csoportoknál a hajójegy árának 5 százaléka.

A kiránduló társaság előreláthatólag április 1-én fog elindulni.

A kirándulás résztvevői mentesítve lesznek a mások kimenő turistákra kötelező garancia-összeg deponálása alól, továbbá nem kell felmutatniuk Palesztinába érkezésükkor a mások köteles 50 fontot. A hajójegy áránál az ár-engedmény I. és II. osztály utasoknál tízes

csoportnál 10 százalék, ötös csoportnál 5 százalék.

Palestine Lloyd autóturái

A Palestine Lloyd Ltd. igen olcsó autóturákat szervezett meg Palesztinában, melyek a Szentföld jelentősebb helyeit érintik. Bár ezek a kiterjedt autóturák érdekes, nagyobb-szabású programot foglalnak magukban, mégis olyan olcsók, (személyenként 9 egyptomi font) hogy lehetővé teszik minden egyes társasíróknak tetszése szerint kirándulásait megtenni, anélkül, hogy azzal külön kiadások merüljenek fel. Elsőrendű kocsikról és tapasztalt vezetők-ről a társaság állandóan gondoskodik. A kirándulók Palesztinában a Palestine Lloyd hivatalától a további részletes felvilágosítást megkaphatják. Utazási terveket, utmutatókat, készségi szolgálattal az ottani hivatal. Az autóturatervezet a következő: 1. Jeruzsálem—Jerichó—Jeruzsálem, 2. Jeruzsálem—Héber egyetem, 3. Héber egyetem—Jeruzsálem, 4. Jeruzsálem—Afule—Jeruzsálem—Tibériás, 5. Afule—Emek, 6. Tibériás—Safed, 7. Safed—Tibériás, 8. Tibériás—Haifa, 9. Haifa—Acre—Haifa, 10. Haifa—Telaviv, 11. Telaviv—Petach—Tikva, 12. Petachtikva—Telaviv, 13. Telaviv—Risón-le-Cion, 14. Risón-le-Cion—Telaviv, 15. Telaviv—Jeruzsálem.

A tengeren túra utazóknak a belügyminisztérium rendelete következtében elutazásuk előtt kilépési vizumot kell szereznük utlevélükre a belügyminisztériumban.

Vizumdíj

Azokra az utlevelekre, amelyek március 20-ig bezárólag a cluji Palesztinahivatalhoz beérkeznek, a hivatal megszerzi a vizumot. A vizum díja 1/2 font, kb. 500 lej, palesztinahivatali járuléka 900 lej, orvosi bizonyítvány (amely a vizumhoz feltétlenül szükséges) 100 lej, palesztinai fejadó 1 fél font, kb. 500 lej.

Select-Mozgó

Különleges műsor.

Különleges műsor.

Charles d. Rogers bemutatja

Ismeretlen katona

Nagy megrennítő szentimentális drámát Renoud Hoffmann rendezésében. Főszerepekben:

Marguerite d. Motte, Henry B. Walthall, Charles Emmett Mack

Megható jelenetek Németország és az Egyesült-Államok harcaiból. Orgona kíséret és ének-szólo.

Urania-Mozgó

Harry Hill kiváló akrobata

Títokzatos gyémánt

szenciós kalandorfilmben. Eddig nem látott akrobata mutatványok.

Monopol Concordia

Apollo-Mozgó

Mary Prévozt

ismert művésznő

Péncz bolondjai

filmben. Életkép a hirtelen meggazdagodott emberek életéből

Monopol Dorian

Villa a Karm

Irta: Dr. Sz

A gazdag Ruttenberg palesztina villamosítás mult napokban egy 40.000 font sterling palesztinai Haifa kikötők szent hegyével, a bok is tisztelnek és módon egy ősi hely, idjében szentség volt válik a leglustább tu

Alapjában véve e Palesztinában súlyos is vállalkozhatott ve ket eljuttassa Éliáhu melbe. A régi, de n kolóniák sürgősebben trizálásra, mint a Ha mégis csak töke ké töke és munkaalkalo kert jelent.

Évezredek és évs melletti Akko öble tak le. A XI. század az első kereszties hadító utra a kereszté hogy a szabadon áll stratégiai pontot is j nebb időkben ugyani kat is viseltek. A K háborus emlék, hogy száz katonára, aki N

Egykor évekig az ember felkeresse n ahol Eljáhu próféta jár lett a komfort és ma mindössze három na Triesztből, hogy az em lábához és nemsokára ember olcsó villamos hegyre. Ime ez a fejl csak automobillal leh az ut ugyan mindös kikötőből, de a sofft kissé sok az olyanok tetében soványan var berg-féle elektromos is lehetővé teszi, hog sétálhassanak.

A Királyok könyv vagy on irva Eljáhu p időszámítás előtt ho politikai viszonyok ne mint ma, mert a Bi is tudott egyébről harcokról. A zsidók tekintetben. Az egy mélyen begyökerezv egy hatalmas csoport és imádására ösztökél támadt Eljáhu próféta egyisten hitre.

„Izrael egész népe irva a Bibliában — és ugyanoda, gyülekezett prófétái. És ekkor Eljáhu így szólt: Meddig f tani. Ha az örökkéva öt kövessétek, ha az jatok az ő nyomában szolt neki. Ekkor Eljáhu Karmel hegyén: Eg Ur prófétája, de a B nen vannak.“

És ekkor isteni p egy áldozati üszöt v

Hard gyári Lepa

Kolozsvár. — Vis

Villamoson a Karmel hegyére

Irta: Dr. Szana Sándor (Bécs)

A gazdag Ruttenberg-csoport, amely Palesztina villamosítását tűzte ki célul, a közelmult napokban egy új társaságot alapított 40.000 font sterling alaptőkével, hogy az észak-palesztinai Haifa kikötővárosát összekösse a zsidók szent hegyével, a Karmellel, amelyet az arabok is tisztelnek és a keresztények is. Ilyen módon egy ősi hely, amely az ó testamentum idjében szentség volt, könnyen hozzáférhetővé válik a leglustább turista számára is.

Alapjában véve egy elektromossági társulat Palesztinában súlyosabb földadatok megoldására is vállalkozhatott volna, minthogy az embereket eljuttassa Eljáhu próféta otthonába, a Karmelbe. A régi, de még inkább az új cionista kolóniák sűrűbben rászorulnának az elektrizálásra, mint a Haifa-Karmel utra. Viszont, mégis csak tőke került a szegény országba, tőke és munkaalkalom és ez már bizonyos sikert jelent.

Évezredek és évszázadokkal ezelőtt a Haifa melletti Akko öble körül véres harcok zajlottak le. A XI. század végén itt szállottak partra az első kereszties hadak és innen indultak hódító utra a keresztény szenthelyekért. Mint-hogy a szabadon álló Karmel-hegy praktikus stratégiai pontot is jelent, a későbbi istentelenebb időkben ugyanitt profán hatalmi háborukat is viseltek. A Karmel-hegy mellett áll egy háborus emlék, hogy ráeszméltesen arra az ötszáz katonára, aki Napoleonnal járt erre.

Egykor évekig kellett zárandokolni, hogy az ember felkeresse mély alázatossággal a helyet, ahol Eljáhu próféta járt-kelt. Aztán egyre nagyobb lett a komfort és ma a gyorsjáratú gőzösökkel mindössze három nap és egy éjjel kell utazni Triesztből, hogy az ember eljusson a Karmel-hegy lábához és nemsokára eljön az idő, hogy az ember olcsó villamosjeggyel feljutt magára a hegyre. Ime ez a fejlődés legújabb fázisa. Ma csak automobilal lehet megközelíteni a hegyet, az ut ugyan mindössze alig egy negyedóra a kikötőtől, de a soffőr tiz shillinget kér és ez kissé sok az olyanok számára, akik pénz tekintetében soványan vannak felszerelve. A Ruttenberg-féle elektromos vonat majd ezek számára is lehetővé teszi, hogy a Karmel-hegy tetején sétálhassanak.

A Királyok könyvének első részében meg-vagyons irva Eljáhu próféta története. A rendes időszámítás előtt hozzávetőleg ezer évvel, a politikai viszonyok nem lehettek sokkal jobbakk mint ma, mert a Biblia és a történetírás nem is tudott egyébről számot adni, mint párt-harcokról. A zsidók sem voltak kivételek e tekintetben. Az egyisten hit nem volt elég mélyen begyökerezve a nép tudatába és volt egy hatalmas csoport, amely Baal tiszteletére és imádására ösztökélte a népet. S akkor feltámadt Eljáhu próféta és visszavezette népét az egyisten hitre.

„Izrael egész népe pedig — így van meg-írva a Bibliában — összeült a Karmel hegyén és ugyanoda gyülekeztek Baal négyszázötven prófétái. És ekkor Eljáhu odalépett a nép elé és így szólt: Meddig fogtok két oldal felé sántítani. Ha az örökkévaló az egyetlen isten, akkor őt kövessétek, ha azonban Baal az, akkor járjatok az ő nyomában. A nép pedig nem válaszolt neki. Ekkor Eljáhu így szólt a néphez a Karmel hegyén: Egyedül maradtam, mint az Úr prófétája, de a Baal prófétái négyszázötvenen vannak.“

És ekkor isteni próba következett. Eljáhu egy áldozati üszöt vett és a Baal-próféták is

egyedül Eljáhu próféta imájának eredménye volt. Az isteni ujmutatás a zsidókat azután megtérítette az egyisten hitre mind a mai napig. Baal prófétáit pedig a nép lemészárolta és e csoda emlékére oltárt állítottak fel isten tiszteletére. És még egyszer szó vagyons a Királyok könyvében Eljáhu prófétáról abból az alkalomból, hogy a Jordán mellől felszállott az

egyedül Eljáhu próféta imájának eredménye volt. Az isteni ujmutatás a zsidókat azután megtérítette az egyisten hitre mind a mai napig. Baal prófétáit pedig a nép lemészárolta és e csoda emlékére oltárt állítottak fel isten tiszteletére. És még egyszer szó vagyons a Királyok könyvében Eljáhu prófétáról abból az alkalomból, hogy a Jordán mellől felszállott az

egyedül Eljáhu próféta imájának eredménye volt. Az isteni ujmutatás a zsidókat azután megtérítette az egyisten hitre mind a mai napig. Baal prófétáit pedig a nép lemészárolta és e csoda emlékére oltárt állítottak fel isten tiszteletére. És még egyszer szó vagyons a Királyok könyvében Eljáhu prófétáról abból az alkalomból, hogy a Jordán mellől felszállott az

Ma szembesíteni fogják Vági Istvánt Szántó volt népbiztossal

A budapesti rendőrség teljesen kinyomozta a kommunista összeesküvés részleteit

(Budapest, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyszabású kommunista összeesküvés per újabb részletei a mai kihallgatások folyamán tisztázódtak a budapesti rendőrség előtt. A rendőrség ma éjjel megkezdte Vámos Miklós ügyvéd kihallgatását, akinek nevére volt címezve a vámlivaltalban lefoglalt nyomdagép. A kihallgatott mérnök kijelentette, hogy nincsen összeköttetésben Vágiékkel és csak valakinek a bosszujaképpen történhetett meg, hogy nevét kapcsolatba hozták az újabb magyarországi kommunista szervezkedéssel. Egyéb-ként Budapesten a kommunista összeesküvéssel gyanúsított egyének őrizetbevétele befejeződött, csupán vidéken folynak még előállítások és letartóztatások.

Budapest, március 2. A kommunista összeesküvés perben a kihallgatások folyamán a rendőrség egyre több adat birtokába jut, minél fogva egyre jobban kibontakoznak a szovjet-propaganda méretei, a kommunista szervezkedés módja, az agitátorképzés és az agitáció technikája. A mai nap folyamán még szenzációs és izgalmas részletek várhatók a kihallgatások folyamán. Igen izgalmasnak ígérkezik Vági kihallgatása és Szántó, volt népbiztossal való szembesítése.

A debreceni nyomozás adatai kétségtelenül bizonyítják, hogy Budapest után Debrecenben volt a legelső szociálista szervezet, amelynek állandóan három futárja működött Budapest és Debrecen között.

A kamara általánosságban elfogadta a clearing javaslatot

A szenátus ratifikálta a marhavész elleni védekezésről szóló párisi egyezményt

(Bucuresti-Bukarest, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Negulescu elnökölt. Napirend előtt Muzetescu parasztpárti a hadikártalanítások felosztása ügyében szólal fel és megállapítja, hogy azt komoly kritériumok nélkül végzik. Azután felvilágosítást kér az ingatlan adóról és annak alkalmazási módjáról.

Florescu cuzapárti az erdőkitermeléseknek zsidó társaságok részére adott monopóliumáról beszél és támadja Stirbey herceget, a bukovinai fakitermelő társaság alelnökét.

Jacobescu parasztpárti interpellációt jelent be az agrárreform beszarábiai alkalmazása ügyében egy konkrét esetből kifolyólag. Kéri továbbá a pénzügyminisztert, nyújtson felvilágosítást a pénzügyi tisztviselők fizetésemelésének a mértékéről.

Joanitescu kéri az elnökséget, hogy az ő nevét is írják be az interpellálók névsorába. Otetelesanu interpellációjával kapcsolatban, a legfőbb törvényhozó tanács hatásköréről.

Florescu cuzapárti a volt hadifogoly tisztek előléptetése körül történt igazságtalanságok reparációját követeli az önhibájukon kívül elfogott tisztekkel nem lehet úgy eljárni, mint a magukat esetleg önként megadóttakkal.

Trancu Jasi törvényjavaslatot nyújt be a belügyminisztérium tisztviselői nyugdíjpénztárának felállításáról.

Ezután áttérnek a napirendre és 133 szavazattal 2 ellenében részleteiben is megszavazták a munkafelügyeletről szóló törvényjavaslatot.

A clearing-javaslat

A kamara erre a postavezérgazgatóságnál létesítendő csekk és folyószámlaszolgáltatásról (clearing) szóló törvényjavaslatot kezdte tárgyalni.

Brancovici előadó ismerteti a javaslat előnyeit.

Raducanu parasztpárti üdvözi a javaslatot, amelynek a nemzetgazdaságra üdvös hatásai lesznek és kéri, hogy az összes pártok fogadják azt el. Szükségesnek tartja azonban, hogy megfelelő személyzetet képezzenek ki ennek a szolgáltatásnak ellására.

Bratianu Vintila is elfogadja a javaslatot

Bratianu Vintila sajnálja, hogy egy ilyen fontos törvényjavaslatot nem vetettek részletes megvitatásra a szekciókban. Kijelenti, hogy amikor a liberális kormány megbukott, akkor már ő összegyűjtötte szükséges anyagot, de az anyagon kívül a személyzet is szükséges, amely-

nek szakképzettséget kell szereznie. A postatakarékpénztári szolgáltatásnál felhasználandó alapoknak teljesen el kell lenniük különítve a közpénzektől. Kifogásolja, hogy nincs jelen a közlekedésügyi miniszter és kérdezi, hogy az ő távollétében módosítást elfogadjak-e a javaslaton, vagy sem. A javaslatot egyébként megszavazza azzal a feltétellel, hogy a részletes vita során tekintetbe veszik megjegyzéseit.

Joanitescu szükségesnek tartja az új speciális szolgálat mechanizmusának pontos előkészítését, támadja a javaslatot.

Brancovici a javaslat mellett szólal fel és Joanitescu kifogásait alaptalannak találja.

Csütörtökön lesz a részletes vita

Trancu-Iasi szintén cáfolja Joanitescu érveit, amelyeket alaptalannak tekint. Érdekesnek tartja, hogy Joanitescu annak a legfőbb törvényhozó tanácsnak e javaslattal szemben elhangzott megjegyzéseit tolmácsolja, amelynek ügyében interpellálni akar. A tanács éppen ennél a javaslatnál lépte át törvényes hatáskörét. Kéri a kamarát, szavazza meg a javaslatot.

A kamara általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

Negulescu elnök javaslatára elhatározzák, hogy csütörtökön fogják a részletes vitát megkezdni. Ezzel az ülés véget ért.

Az iskolai egyenruhák a szenátus előtt

A szenátus mai ülésén megszavazták Mitilineu külügyminiszternek a marhavész elleni intézkedésekről szóló párisi egyezmény ratifikálására vonatkozó javaslatát.

Deleanu kérdezi a közlekedésügyi minisztert, kinek a kötelessége informálni az országot és a külföldet a különböző eseményekről, amelyek a Duna-hajózást különösen tél idején akadályozzák, vagy lehetővé teszik. Szónok szerint ez az európai Duna-bizottság feladata.

Jorgala kérdezi, hogy az ipar- és kereskedelemügyi miniszter mért adott egy magánvállalatnak koncessziót Braila, Galac és Constanta szabadraktárainak délamerikai árucikké szállítására.

Ghibu professzor kéri a kormányt, precíziorozza beszarábiai politikáját.

Ghidionescu felhívja a figyelmet azokra a nehézségekre, amelyeket az iskolai egyenruhák kötelezettsége ró a szülőkre és kéri a közoktatásügyi minisztert, vegye revízió alá vonatkozó rendeletét.

Ezután a szenátus néhány rendkívüli hiteljavaslatot szavazott meg, mire az ülés véget ért.

Hardtmuth

írón, toll, tollszár, írószer

gyári raktára

Lepage-nál

Kolozsvár. — Viszonteladónak gyári ár.

ni

ortnál 5 szá-

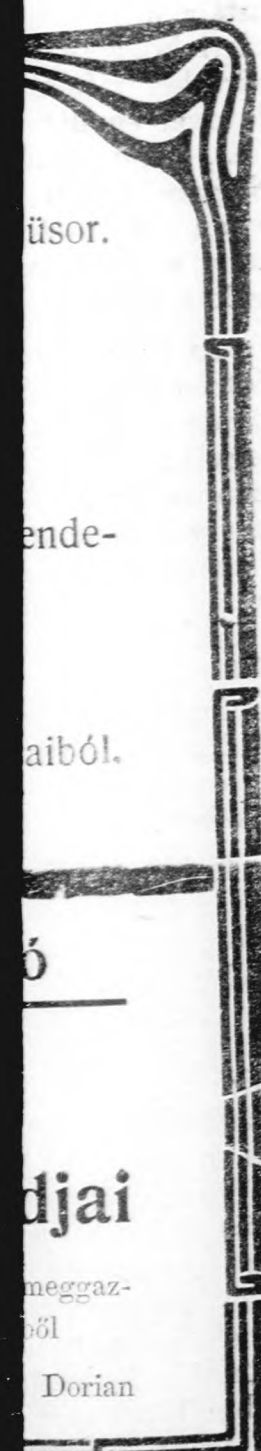
yod autóturái

olesó autó-
ában, melyek
érintik. Bár
es, nagyobb-
ukban, mégis
yiptomi font)
s társaskirán-
sait megtenni,
k merülne-
ztalt vezetők-
kodik. A ki-
e Lloyd hiva-
gositást meg-
tatásokat, kész-
l. Az autótura-
m—Jerichó—
egyetem, 3.
Jeruzsálem—
Afüle—Émek,
ériás, 8. Tibé-
a, 10. Haifa—
—Tikva, 12.
viv—Rison-le-
15. Telaviv—

a belügm-
ben elutazásuk
reznik utleve-

Vizumdij

ek március 20-ig
alhoz beérkez-
mot. A vizum
tinahivatali já-
ny (amely a vi-
lej, palesztinai

üsor.

ende-

aiból.

ó

djai

meggaz-
ból

Dorian

Páris visszavárja a reichstadti herceget

Egy párisi lap különös eszmét vetett fel. Azt ajánlja a francia kormánynak, hogy kérje vissza a bécsi kormánytól Napoleon fiának, a reichstadti hercegnek hamvait. Különös eszme, az bizonyos, mert hiszen kevés az aktualitása. Párisban ma már nincsen Napoleon-kultusz. Edmond Rostand „Sasfiók”-a idején még számos francia szív dobbaunt meg a rimben zengő történelmi jelenetekben, melyek a „gloire”-t dicsőítették. Ma már a gloire fénye kissé megkopott, mert a világháború nem hozta magával a napoleoni idők gazdagságát, fényét és lehetőségeit, ellenkezőleg: pacifizmust hozott és a köztársasági hűség megerősödését.

Reichstadti hercegének ma már nincsen politikai vonzereje, mint általában a bonapartizmusnak sincsen. Anatole France alaposan megnyirbálta Napoleon dicsőségét, a polgári radikalizmus politikai atmoszférájában nevelt ügyvédek és finác-kapitalisták pedig a császárság nimbuszából csak a fényűzés szeretetét és a pénzgazdasággal járó hatalom kultuszát mentették át. A császárság költője még Dumas père volt, aki a Napoleon-korszak minden romantizmusát megszólaltatta, a világháború már Henri Barbusse, aki a gloireből csak a vér, a pusztulás és a halálhőrgés motívumait hallja ki.

A mult század polgári romantizmusában még költői teltséggel zengtek Edmond Rostand rímek a reichstadti herceg szökevényéről, akinek terhes tradícióit a gyűlöletes bécsi udvarban rövidre, majd halálra nyesték. Ez a romantika ma már megszokott valami és majdnem anakronisztikus, hiszen Herriot és Briand, a világháború pokla után következő francia politikusok, a németekkel való kiegyezés hívei.

Reichstadti hercegének tehát, ha véletlenül tényleg hazakerülnének Párisba, az invalidusok templomába hamvai, ma már nem volna több jelentősége, mint egy történelmi ereklyének, mint egy lehanyatlott szimbólumnak, amelynek értelmét a gigászi események lekoptatták és pusztá emlékké devalválták.

Pár évtizeddel, vagy akár a világháború kitörése előtt pár évvel is, a párisi lap eszméje valószínű diplomáciai bonyodalmat idézett volna elő, nagyhatalmi versengést a Habsburg-dinasztia és a demokratikus francia köztársaság között s ime: ma már a letört Habsburgok részéről sem merült fel egyetlen ellentmondó szó az irányban, hogy Reichstadti hercegének hamvait vissza szállítsák Párisba, mert a szöke Mária Lujza gyermekének hamvai nem nyugodhatnak egy republikánus császár hamvai mellett!

Bécs és Páris lelke, a hajdan egymásra fenekedő, a szöke herceg holtteste felett ma már békésen nyújt egymásnak kezét: a rostandi problémák nem problémák többé s a veterán napoleoni tiszték összeesküvése helyett ma már szociális összeesküvések szálaít bogozzák a világ különböző rendőrségei.

Egészen bizonyos, hogy a párisi lap javaslata nem is politikai tendenciájú s egyáltalában nem fakadt az aktuális talajból. Inkább muzeális ötlet, archeológiai ambíció megnyilvánulása, visszakívánása egy darab multnak, melyet viharos események kiszakítottak a francia nemzeti egység testéből. És talán, ha a reichstadti herceg hamvai tényleg visszakérülnek Párisba, Bécs egy koporsóval és Páris egy legendával lesz szegényebb. Egy legendával lesz szegényebb Páris, mert a közelség mindennapiságában lekopnak a hercegi halott emlékére a rostandi romantika színei s Reichstadti hercegének koporsója egy egészen keserű s egy egészen sivár sors pusztá keretévé fog egyszerűsödni.

A glóiretől mind messzebbre távolodik Franciaország, mely többé nem a bonapartizmus és nem a kalandor-császárságok országa, hanem egy, a nagy

Rövid idő alatt sikerül bebizonyítani, hogy a

GLÜCK

bélyegzői és gyártmányai legjobbak, legszebbek és legolcsóbbak. Cluj, Calea Regele Ferdinand (v. Ferencz József-ut). Tzigurancával szemben

szavak és nagy görögützektől kiábrándult népe, amelyik nem akar immár terjeszkedni, hanem megtartani akarja, még pedig minden eszközzel és mindenáron, a mult szerzeményeit. A vérontás örülete és a gloire fantazmagóriája ma a szomszéd Itália nemzeti tulajdonságává nőtte ki magát, élén egy ál-Napoleonnal, aki történetesen Mussolini névre hallgat. Franciaország ma éppen ez ellen a gloire-offenzíva ellen védekezik s mi sincs tőle távolabb, mint hogy a dicsőség kedvéért, nagyon is megcsökkent férfi-állományát újra a harcterek poklába kergesse.

És ha van is még monarchista mozgalom Francia-

országban, az semmiesetre sem bonapartei jellegű. Az „Action Francaise” körül csoportosuló royalisták nagyon is plebejusnak tartanak valamelyik Bonaparte leszármazottját ahhoz, hogy a francia trónra ültessék; az ő eszméjük egy hamisítatlan Bourbonkirály, aki megváltaná Franciaországot a radikalizmus és a köztársasági politika karmai közül.

Reichstadti hercegének tehát még haló porában sincs sok keresni valója Párisban, a ma Párisában. És ha Páris mégis visszavárja Reichstadti herceget, úgy ezt csak a halványodó emlékek kedvéért teszi és talán inkább Edmond Rostand, mint Napoleon kedvéért!

A belügyminiszter rendeletet adott ki a tartózkodási engedéllyel nem rendelkező idegenek ellen

(Bucuresti-Bukarest, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint már jelentette az Uj Kelet, a belügyminisztérium drákói szigorúságu rendeletet adott ki azok az idegenek ellen, akik utazási dokumentum, vagy tartózkodási engedély nélkül tartózkodnak az országban. A rendelet szövege a „Monitorul Oficial” vasárnap számában is megjelent és azt a hivatalos lap nyomán alább közöljük:

Mindazok az idegenek, akik 1918 december 1 óta utazási dokumentumok (utlevél, vagy utazási igazolvány) nélkül léptek Románia területére, valamint azok is, akik most nem rendelkeznek ezekkel a dokumentumokkal és tartózkodási engedélyt sem kaptak, kötelesek 15 napon belül jelentkezni városokban a brigádparancsnokok, vagy a szigurancafőnökök, falvakban pedig a csendőrs vezetői előtt.

A jelentkezés alkalmával fel kell mutatniuk az összes okmányokat, amellyel személyazonosságukat igazolják (születési, személyazonossági,

iskola-bizonyítványok, adónyugták, stb.) Azok ellen, akik a kitűzött határidőn belül nem jelentkeznek, a törvény teljes szigorával fognak eljárni.

Ugyanilyen szigorral fognak eljárni a háztulajdonosokkal és bérlőkkel és lakásadókkal szemben, akik házat, lakást, vagy szobát adnak ki, vagy bármilyen magános ellen, akik a fenti kategóriához tartozó idegent elszállásol, ha ezeket rejtgetni fogják, vagy megakadályozzák jelentkezésüket és nem fogják jelenteni a hatóságoknak az idegenek jelenlétét, akikről szó van, akár családtagról, alkalmazottról, szolgáról van szó, akik házukban laknak, együtt élnek velük, vagy vállalataiknál nyertek alkalmazást.

A jelentkező idegenek a betérjesztett akták, vagy az adott nyilatkozat ellenében egy elismervényt fognak adni, amelyben leszögezik, hogy betérjesztették-e, vagy nem az aktákat?

Hat zónába osztotta Itália az öt kontinenst termékeinek elhelyezése szempontjából

Az olasz ipar a kormány teljes támogatása mellett nemcsak kiszorítja a külföldi importot, de egymásután hódítja el a kontinens államok fogyasztópiacait. A román-olasz kereskedelmi kapcsolatok

(Róma, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz nemzetgazdasági minisztérium amely az utóbbi három év alatt csak elvéve adott szélesebbkörű programot, a belpolitikai helyzet megszilárdulása után hozzáfogott a fasiszta gazdasági program végrehajtásához, amely szoros kapcsolatban áll a lira tervbevett revalorizációjával és amelyhez döntő tényezőként járul hozzá a 3 és háromnegyed milliárdos eredménnyel zárult nemzeti kölcsön. A „mindent itthon” program végrehajtásával egyidejűleg indult meg az export fokozását célzó szerződések és egyezmények tárgyalásának sora is. Tehát egyrészt az import csökkentése, másrészt a kivitel fokozása adja meg az új olasz gazdasági év keretét.

Olaszország, mint ipari állam, nagymennyiségű szén és világitóanyag behozatalára szorul, amely a behozatal közel 60 százalékát képezi. Ennek eliminálásával, vagy inkább csökkentésével kapcsolatosak azok a kísérletek, amelyek az anyaország és a gyarmatok területén hónapok óta folynak és amelyek részben sikerre vezettek.

A toszkániai erdők növényi szénéből sikerült vegyi uton esogént kihozni, amely legtöbb esetben pótolja a benzint

Mástél kiló faanyagból egy liter benzint értékű esogent préseltek. Sziciliában, Szárdiniában és az északafrikai gyarmatokon most folynak a kutatások petróleumforrások után. A raguzai aszfalttelepek olajhozadékának felhasználását rendeli el egyik újabbkeletű rendelet. Az Alpokban tervezett hatalmas elektromos-telep felépítése évekig eltart, úgy, hogy ez a közeljövőben nem jöhet számításba az elektrifikálás szempontjából. Néhány már meglévő kisebb telep kibővítése is redukálni fogja egyelőre a szén szükségletet.

Ugyancsak Toszkánban nagyobb barnavas-érctelepeket találtak, amelyekkel kapcsolatban a nyersfémek behozatalának korlátozását emlegetik. A hemalit kísérletében levő szilikátok felhasználása, valamint a gyarmatokon, Tripolisban és Kyrenaikában felszínre hozott foszfát, sziderit és mangántelepek is az utóbbi

hónapok intenzív munkájának eredményei. Ezen kutatásokba a szakértőkön kívül az érdekelt gyáripari vállalatok is résztvesznek, hogy fokozatosan kiszorítsák belföldről az importált nyersanyagokat.

A fasiszta gazdasági politikát általában minden vonalon az érdekelt gazdasági tényezők együttműködése és meghaligatása jellemzi.

Ezen politika eredményei az újabb olasz mezőgazdasági gépek, amelyek készítésére állami támogatással most rendelkeznek be az egyes autó- és gépgyárak és amelyek vámentességük folytán ki fogják szorítani a tökéletesebb, de drágább német gyártmányokat.

A behozatal másik nagy tehertétele, a gabona, amely rossz belföldi termés esetén katasztrófálisan befolyásolja az olasz külkereskedelmi mérleget. A kormány széleskörű propagandát fejt ki az elhanyagolt mezőgazdaság fellendítése érdekében, mert egyrészt a használatlan területeket is a nemzetgazdaság szolgálatába állítja, másrészt a munkanélküliség kérdését enyhíti. Két tíz- és ötvenezer líras pályázatot hirdet az érdekelt minisztérium olyan robbanóanyag feltalálására, amely a kompakt és hasznavehetetlen földet robbantás által megpuhítja és egyúttal a szükséges kémiai anyagokkal látja el. A szabadságos, illetve leszerelt katonákat földhöz juttatja és amortizációs kölcsönrel és felszereléssel látja el.

A minisztérium mellett hét vezérigazgató-ságot állítottak fel a kivitel intézésére. Hat zónába osztották az öt kontinenst az olasz termékek elhelyezési piaca szempontjából, a hetedik vezérigazgatóság a propaganda-ügyeket intézi. Olaszország az elmúlt év folyamán egymásra kötött gazdasági egyezményeket a legtávolabb fekvő országokkal is. Az egyezmények nyomán olasz kereskedelmi vállalatok találtak kapcsolatot a külföldi importörökkel,

a távolkeleten és a gazdaságilag alacsonyabb foku országokban olasz kereskedők irányítják a piacot.

A politikai és gazdasági természetű albán

egyezményt rövid német tarifaegyezmény, olasz-román tárgy egyezmény az olasz

a görög-olasz közti-tenger hal

Igy kerül el az országokba is, a győ a távoli Oroszország nem fedezi a kü fokozására szorult szoritják Németország az olasz sajt a hí kekkel konkurrál.

Az olasz gazd ki tehát, hogy k termékeket a haz az exportot pedig program nem eg érdekelt államok

Sulyo

Bucuresti-Bu pályaudvaron tű diákesoportok vo képviselő, a „Le mellett, míg a di lottak kommunis ranca emberei az hatvannegyvet két és hadbírság el bíróság Imre Ala lottat két héttől a büntetőtörvény függesztette. Az

lefizetés

(Cluj-Kolozsv dósítójától.) Egy tattunk arra, hogy máliái milyen su gazdasági életün mutatni arra, hogy hiányában a per riussa vált, mert miatt csak évek, napok mulva ke hajtására. Ez pe a külföld bizalm

Ezuttal a ko egy döntése fő köreit. Enea M új elnöke, aki teljes erővel látó halmozódott től hoz. A járásbir dálásával képes amely szerint pe a feleknek engedéteit (az új illetéket stb.) el

Ez az intéz gyáraknak és kockázatosá te peres eljárásra h

— **Bratianu Jonel előadása a külpolitikai helyzetről.** Bukarestből jelentik: Bratianu Jonel tegnap este előadást tartott az Atheneumban a külpolitikai helyzetről, a balkánkrízistől kezdve egészen a san-stefanoi békéig. Az előadason igen disztingvált közönség jelent meg. Bratianu különösen Károly király szerepéről beszélt és előadta, hogy az első román-orosz megállapodást még a világháború előtt kötötték. Oroszország garantálta Romániának semlegességét és egyben elismerte Erdélyre vonatkozó jogait. Ezt az egyezményt Károly király közbejárásával kötötték.

— **Oroszországnak 145 millió lakosa van.** Moszkvai jelentés szerint a központi statisztikai hivatal kiadta az első kimutatást a népszámlálás eredményéről. Az adatok szerint 145 millió lakosa van Szovjetországnak. Ez a szám nem végeleges, mert a középázsiai és a jukucki tartomány népszámlálása még nincs befejezve.

* **Ingyenes könyvelői tanfolyam.** Felkérjük mindazon kereskedelmi alkalmazottakat és magántisztviselőket, akik a könyvelői tanfolyamunkon részt akarnak venni, hogy folyó hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órakor egyesületi helyiségünkben Str. Maloasa No. 6. (Metropol) jelenjenek meg.

— **Szerzői est az „Ezra“ rendezésében.** Az Ezra Zsidó Intellektuelek Egyesülete zsidó irodalmi estélyt rendez, amelynek rendkívüli érdekességét ad az a körülmény, hogy Erdély zsidó írói és költői személyesen fogják legértékesebb írásaikat előadni Fokozni fogja ezen érdekességet, hogy Erdély távolabbi városaiban élő költők és költőnők is fél fognak lépni a szerzői est műsorának keretében, akiket szintén alkalma lesz az irodalom iránt érdeklődő kolozsvári közönségnek személyesen megismerni. A gondosan megválogatott műsort Dr. Marton Ernő előadása fogja bevezetni. A változatos műsor egyébként két részből fog állni, az első lesz a tulajdonképeni szerzői est, amelynek során többek között Ben Ami, Becski Andor, Darvas Simon, Giszkalay János, Hamburg-Becski Irén, Kádár Imre, Ligeti Ernő, Ruth Klára, Salamon László, Szabó Imre stb. fognak saját műveikből személyesen előadni, míg a második részben hivatott recitátorok fognak erdélyi és külföldi költők műveiből előadni. Ebben a részben a már felsorolt erdélyiek kívül Hajnal László, Lányi Andor és Ádám Ferenc, külföldi költők közül pedig Bialik, Werfel, Ivan Goll és Else Lasker-Schüler költeményei fognak szerepelni. A stílusosan összeállított műsort komoly értékű zene és ének-zámok teszik változatosabbá, míg utolsó számként egyelőre be nem jelentett művészi meglepetésben fog a közönség részesülni. A sablonos rendezvényektől eltérő szerzői est bizonyára a legnagyobb érdeklődést fogja Kolozsvár intellektuális zsidóságának széles rétegéből kiváltani. A szerzői est március 10-én lesz magtartva a román. kath. gimnázium dísztermében.

— **„Tudomány szempontjából kifogástalan, társadalmilag nem.“** Prágából jelentik: A „Tribuna“ Tudomány és nacionalizmus címmel érdekes cikket közöl, amely a cseh és német főiskolákban uralkodó viszonyokkal foglalkozik. A lap kritika tárgyává teszi a megüresedő tanszékek beöltésénél szokásos eljárást és tiltakozik az ellen, hogy a tanári kollégium a vallási momentumokra helyezi a fősúlyt. A lap a következő példákat említi fel: gyakran történik meg az, hogy a cseh-zslovák orvosi fakultás kiváló tudósokat elutasít, mert nem áriák. Egy belgyógyász habitációs munkájára a következőket írták rá: „tudomány szempontjából kifogástalan, társadalmilag nem.“ Ez az eset gyakran előfordul. Az említett cseh zsidó ma az amerikai orvosi kar büszkesége. Ahrenstein mérnök, a Zeppelin-művek világhírű konstruktőre annak idején a prágai német technikára akart bekezdülni. Kitűnő kvalifikációja miatt kellett a ternóba venni, de a következő megjegyzéssel terjesztették el: „nem szabad kinevezni.“ A prágai cseh filozófiai fakultás előbb a jelöltek keresztlevelét kéri csak azután a kvalifikációt. Érdekes egy fiatal orvos esete, aki óriási jelentőségű felfedezést tett a foggyógyászat terén. Az orvos, bár külföldi volt, ököletesen bírta a cseh nyelvet. A cseh klinikára akart bekerülni, de mivel nem volt ária, gúnynyal elutasították. A berlini fogklinikára el van ragadtatva kutatásaitól.

STANIOLT

Nagyban is szállít **Révész Béla**
papírkereskedése Marosvásárhely
Kérjen ajánlatot

A lengyelek visszaadják Vlnát a litvánoknak

Angol közvetítéssel létrejött a litván-lengyel egyezség. A megegyezést az orosz támadástól való félelem diktálta

Riga, március 2. Minden cáfolat ellenére most már bizonyos, hogy az angol közvetítéssel megindult litván-lengyel tárgyalások befejeződtek. A nagy titokban történt tanácskozások során megoldást találtak a vilnai problémára is. Eszerint Lengyelország elméletileg lemond a vilnai területek felett gyakorlandó felségjogáról és elismeri, hogy a területek Litvániához tartoznak. Litvánia viszont hozzájárul ahhoz, hogy Vlnát lengyel katonaság tartsa megszállva, mindaddig, amíg Oroszországban a viszonyok döntő módon meg nem változtak. Mihelyt Oroszország megszünt keleti szomszédai számára veszedelmessé válni, Vilna városában megszüntetik a lengyel megszállást és a várost Litvániához csatolják.

Befejeződött az utódállamok ügyvédeknek konferenciája

Nemzetközi együttműködés a kényszeregyezségi eljárás körül

Pozsony, március 2. Közölte az Uj Kelet, hogy az utódállamok ügyvédei Pozsonyban közös érdekeik megvitatására konferenciára gyűltek össze. Az értekezlet elnökül Valenta Ladislav dr.-t, a prágai ügyvédszövetség elnökét választották meg, alelnökül pedig Magyarország részéről Nyulási János dr.-t, az Országos Ügyvédszövetség társelnökét, Csehszlovákia részéről Abel Pál dr.-t, Jugoszlávia részéről pedig Adamovics Stevo dr.-t. Az alakuló teljes ülés az értekezlet napirendjén lévő kérdések tárgyalására albizottságokat küldött ki.

A kettős adók és illetékek kérdését tárgyaló bizottság munkálataiban élénk részt vett Adamovics Stevo dr. jugoszláv kiküldött és értékes felvilágosításokat nyújtott Tichy dr., a csehszlovák pénzügyminiszter képviselője. A telexkönyvi bizottság Beck Salamon dr.-nak, a bizottság elnökének refe-

rátumával és Galla dr. (Pozsony) fejtegetéseivel foglalkozott. Az inzulenciás jog bizottsága Wolf dr. (Prága) elnökle alatt György Ernő dr.-nak, az Országos Hitelvédő Egylet igazgatójának és Ember Sándor dr.-nak fejtegetései mellett meghallgatta Stein Jenő dr. (Pozsony) ama javaslatát, hogy az inzulenciás jog, illetve a kényszeregyezségi eljárás egyesítették és az e téren szükségesnek mutatkozó nemzetközi együttműködést teremtsék meg.

A konferencia 150 résztvevőjének tiszteletére szombaton este ebédet, vasárnap délelőtt pedig lunchöt rendeztek, amelyen megjelent Gaszik dr. csehszlovák igazságügyminiszter, Klonda Antal dr. szenátor, Bula dr., a pozsonyi tábla elnöke, a pozsonyi német, jugoszláv és osztrák konzul, valamint a helybeli hatóságok vezetői.

Két becsapott bécsi orvosprofesszor.

Bécsből jelentik: Dr. Sachs egyetemi tanár, nagyhirű szemorvos feljelentést tett a rendőrségen Georg Goldwurm fiatal bankár ellen, aki négyszázezer schillinggel károsította meg. Goldwurm ma mindössze huszonöt éves és már huszonkétéves korában egészen nagyszabású üzleteket bonyolított le, Varsóban autótaxi-gyárat alapított és Bécsben egy illatszergyárat. Mindkét vállalkozás eleinte nagyszertűen prosperált, később azonban a fiatalember nagy költségei miatt a vállalkozások hanyatlottak és végül ki kellett mondani a felszámolást. Dr. Sachstól a bankár még akkor csalta ki a pénzeket, amikor biztosan tudta, hogy vállalkozásai menthetetlenek. Egyidejűleg egy másik egyetemi tanár, dr. Franz Erben belgyógyász is feljelentést tett a rendőrségen egy Wilhelmine Schwab nevű asszony ellen, aki szintén nagy összegeket csalt ki az orvostanártól, azzal az ürüggyel, hogy a pénzt nagyon előnyösen kamatoztatni fogja egy olaj- és szappangyárban. A gyárból azonban semmi sem lett, ellenben az orvostanár pénze elszökött. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Házasság.** Czinezár Erzsike és Berkovics Miksa folyó hó 6-án délután 1/22 órakor tartják esküvőjüket Piata Mihai Viteazul 37. szám alatt. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Ferrerót Mussolini nem engedi ki az országból.** Washingtonból jelentik: Guglielmo Ferrero, a világhírű olasz történetíró meghívást kapott amerikai egyetemektől, hogy a tavaszkor az Egyesült-Államokban előadásokat tartson világhistoriai témákról. Mussolini azonban megtagadta a történetstől az utlevelet, nyilván azért, mert Ferrero nem nagyon lelkesedik a fascizmusról. A történetíró egyik newyorki barátjának levelet írt, amelyben közli, hogy alapjában véve fogoly saját országában. „Ebből következtetni lehet, — írja tovább — hogy a nagy háború milyen gazdag gyümölcsöket érlelt a mi szabadságunk szempontjából“. Mussolini egyébként már az elmúlt nyáron megtagadta Ferrerótól a svájceba szóló utlevelet.

— **Haderech.** Az erdélyi sómerek új lapjának, a „Haderech“-nek negyedik száma érkezett ma hozzánk. Tetszetős formában, jó tartalommal megírt újságja ez annak a zsidó ifjúságnak, amely élettartalmat keres jó cselekedetben, sportban és önmivelődésben. A mostani szám Trumpeldor emlékének van szánva, annak a fiatal hősnak, akinek élete forrása lehet minden fiatal zsidó moraljának és életfelfogásának. A Temesvárott megjelenő újság nagy népszerűségnek örvend országwide és egyre tökéletesebb számai csak azt bizonyítják, hogy a folyóirat hivatva lesz az erdélyi zsidó ifjúság szellemi életében vezető pozíciót elfoglalni.

A rádióvezetékre akasztották fel egy pesti fűszerkereskedő tizenöt éves fiát.

Budapestről jelentik: Borzalmas gyilkosság történt tegnap Budapesten. Aldozta Katzburg József ismert budapesti fűszerkereskedő tizenöt éves fiacskája. A kereskedő és családja tegnap délután eltávozott otthonról, csak Katzburg legfiatalabb Alfréd nevű fia maradt a lakásban. Amikor a kereskedő estefelé hazatért a legnagyobb remülétre fiát a rádióvezetékre felakasztva találta. Azonnal levágta a kisfiút, értesítette házi orvosát és a rendőrséget, a fiún azonban segíteni már nem lehetett. A házi orvos véleménye szerint öngyilkosság történt, a rendőri bizottság azonban ezt a feltevést nem tartja helytállóknak és inkább a szerencsétlen szülők véleményét fogadja el, mely szerint a gyereket alighanem bosszúból gyilkolták meg. A rendőrség erőyes nyomozást indított a titokzatos halál körülményeinek felderítésére és a tettes vagy tettesek kézrekerítésére.

— **Vasas Sportklub közgyűlése.** A kolozsvári Vasas Sportklub a rendes évi közgyűlését folyó hó 5-én (szombat) este fél 7 órakor tartja meg az Építők munkás-otthonban. A sportklub vezetősége ez uton is felhívja az egyesület rendes és pártoló tagjait, hogy a közgyűlésen feltétlen jelenjenek meg. Tekintve azt, hogy a közgyűlésre több olyértelmű javaslat érkezett be, hogy a futballsporton kívül a sportnak különféle más ága is legyen a munkásság körében bevezetve, így ennél az oknál fogva is feltétlen pontos megjelenés kéri.

— **A „Halott város“ a Schwartzbarth-pörben.** Párisból jelentik: Schwartzbarth védői szorgalmasan gyűjtik azt az anyagot, amely alkalmas bizonyítani, hogy Petljura egyenes utasítására történtek a pogromok. Ebből a vérpáras időből való Rachel Feinberg emlékirata „Die tote Stadt“. A könyv jiddis nyelven íródott és élethű leírásával nagy szenzációt keltett. Ezt a könyvet, amelynek adatai megtörtént dolgokra támaszkodnak, lefordítják francia nyelvre és a bizonyító anyaghoz csatolják.

— **Felállítják a török törvényhozás felsőházát.** Angorából jelentik: A minisztertanács csütörtökön elhatározta, hogy a legrövidebb időn belül felállítja a török törvényhozás felsőházát, a szenátust. Az erre vonatkozó javaslat már a jövő héten a nemzetgyűlés elé kerül. A javaslat értelmében a nemzetgyűlés nem oszlatják föl, hanem országgyűléssé alakul át, míg a szenátusnak nem lesz kimondottan törvényhozó jellege, hanem inkább felső államtanács lesz, amelynek tagjait a nemzetgyűlés választja.

Hirdessen az Uj Keletben

Megnyit a Szé
tojás

melyben minden r
garantált fri-s toid
megrendelést ház

KÉPZEN
CAR

Influenza nemal
RÖZSÉNYEK BUCARIS

„His M
„Columbia
tánclemez
gépben ó

Aj
50 literen felül
ségeken a legjut
Magurai fajboro
kotály szerelmizől
rok és óborok is
főzött, saját

Frații F
céghez — S

Pe

Vésn
Rugyantabély
Gyár: Ara

Hülés
ná
legjo
szá j
kave

Mei
Cluj, Piata
bej

Közgazdaság

Az angol pénzpiacra kedvezően ítélik meg egy román kölcsön esélyeit

Londonban igen jó benyomást keltett a Skoda és Ringhoffer-művekkel létrejött megállapodás. A német kölcsön befejezéséig ténynek tekinthető. Egy olasz-belga érdekeltség lakásépítő-kölcsönt hajlandó Romániának folyósítani

(Cluj-Kolozsvár, március 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ugy látszik, hogy a kormány különböző kölcsöntárgyalásainak sikerülni fog elhárítani mindazon akadályokat, amelyek a külföldi tőkét eddig távoltartották a romániai piacról. Angol, német és olasz pénzügyi körökben egyaránt elérkezettnek látják az időt arra, hogy ezek a piacok felesleges tökéjüket Romániában helyezték el, ahol sokkal kedvezőbb gyümölcsözőségi feltételek vannak még, mint bárhol a világon. A sokat vitatott német kölcsön befejezett ténynek tekinthető, habár a liberálisok minden eszközzel meg akarták akadályozni. A parlamentben elterjedt hírek szerint Bratianu Vintila bizalmi embere felkereste lakásán a Banca Nationala kormányzóját és kérte, hogy legalább halassa el a 200 millió arany márkás kölcsönt, amelynek felvételét a liberális párt ellenzi. Burileanu azonban állítólag nem volt hajlandó deferálni, sem pedig berlini utját elodáznia.

A német kölcsönrel párhuzamosan tudvalevőleg a kormány megbízásából Titulescu londoni román követ az angol tőkével is folytat kölcsöntárgyalásokat, amelyek kilátásait a „Financial News” című nagyteljesítő pénzügyi folyóirat igen kedvezőnek találja. Az angol pénzpiacot ugyanis kellemesen érintette a Ringhoffer és Skoda-cégekkel

kötött megállapodás, amelynek értelmében Románia a két cseh vállalatnál fennálló 300 millió cseh koronás adóságát 4 százalékos kamatozású Angliában konszolidált kötvényekben fogja amortizálni. Ennek következtében ezek a papírok olyan árfolyamnyereséget értek el, hogy az angol pénzpiac most már könnyen tudna újabb emissziókat is felvenni, amennyiben a két cseh hitelező értékesíteni akarná a birtokába kerülő kötvényeket.

Az említett lap úgy véli, hogy ezzel a megállapodással ismét elhárult egyike azon korszak és jelentéktelen akadályoknak, amelyek a román kölcsön útjában állnak. Ugyanilyen gátó körülmény volt a háború alatt elpusztított petroleuntelepekért követelt kártérítés, amelyről tudvalevőleg már le is mondott Románia az angol kölcsön érdekében.

Végül olasz érdekeltségekkel is tárgyal kölcsönről a kormány, amely azt reméli, hogy az olasz tőke nemcsak egyetlen formában fog Romániában érdekeltségeket vállalni. Jelenleg például a tavaszra várható építkezési kampánnyal kapcsolatosan annak egyik exponense, Plesoianu népjelölti államtitkár tárgyalásokat folytat egy olasz pénzeszoporttal olasz lakásépítés ügyében. Ez a pénzeszoport szoros kapcsolatban áll egy belga konzorciummal. A tárgyalások hír szerint kedvező mederben folynak.

A lej emelkedése erős külföldi konkurenciával fenyegeti a belföldi ipart.

Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt Lepadatu pénzügyminiszternél audiencián jelent meg a különböző iparágak képviselőiből alakult delegáció, amely kifejtette, hogy a lej jelenlegi árfolyama mellett, még inkább pedig a lej további emelkedése esetén a belföldi ipar teljesen ki lesz szolgáltatva a hasonló külföldi iparágak konkurenciájának. Ennek a hátrányos helyzetnek az elkerülése érdekében kérték, hogy a miniszter azonnali hatállyal változtassa meg az import-vámtarifa egyes tételeit. Lepadatu miniszter válaszában megígérte a delegációnak, hogy az ipar kérését a legközelebbi minisztertanács elé fogja terjeszteni, mert csak annak van joga ebben az ügyben határozatot hozni.

Megegyezés jött létre a vas- és fémiparban. Február 15-én járt le a kolozsvári búr- és vasnunkások kollektív szerződése. Tekintettel arra, hogy a munkaadók és munkások között megindult magántárgyalások nem vezettek eredményre, mindkét bérmozgalom a munkaügyi inspektorátus elé került, ahol kétnapi tárgyalás után megegyezés jött létre. A tárgyalások eredményeként lényegükben fentartották a tavalyi kollektív szerződést, csupán négy pont maradt vitás, amelyet döntőbíró-ság elé fognak terjeszteni. Mindkét fél dr. Chirila Victor munkaügyi inspektor személyében egyezett meg, mint egyedüli döntőbíróban. A megállapodások

értelmében a mindenkor piaci árak lesznek irányadók s az árfelvételezéseket kéthónaponként fogják revideálni.

Manoilescu a gazdasági bizottság elé terjesztette a vámtarifát. Bukarestből jelentik: Manoilescu pénzügyi államtitkár tegnap terjesztette a kormány legfőbb gazdasági bizottsága elé Románia új importtarifáját. A bizottság, amely Garoflid földművelésügyi miniszter elnöklése alatt ülésezett, az élőállatokra, az állati termékekre, szőrmékre és bőrökre, gyapjura és szőrre, a természetes selyemre, valamint az egyéb állati eredetű cikkekre vonatkozó vámtételekkel foglalkozott. Ezekon kívül a bizottság részletesen megvitatta azokat a tételeket is, amelyek összefüggésben vannak a román-olasz kereskedelmi tárgyalásokkal. A bizottság legközelebbi ülése pénteken lesz, amikor folytatni fogja a vámtarifa letárgyalását. A „Politica” értesülése szerint a román-olasz kereskedelmi tárgyalások bizonyos nehézségekbe ütköznek a tarifátételek precizizozása miatt, mivel Romániának még nincs végleges vámtarifája. Manoilescu államtitkár a Rómában tartózkodó román delegációnak megküldötte a szükséges adatokat a tárgyalások megkönnyítése végett.

Feltűnően olcsó ajánlatok vesznek részt az árlejtéseken. Tegnapelőtt tartották meg Désen és Kolozsváron egyidőben az árlejtést a hadseregnek szállítandó körülbelül 900 vagon fára. A kolozsvári árlejtésen a legolcsóbb ajánlatot,

Tőzsde

A piac nagyon tartózkodó és üzletellen. A kapható nagyon kevés áru iránt is alig mutatkozott kereslet.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3290—3300	—	—	491 ¹ / ₂	3300	11007	13659	650	192320
Newyork	170—171	520	51987	2556	171	57230	71025	3376 ¹ / ₂	—
London	830—832	2522 ¹ / ₄	252262	12401	829	2776 ¹ / ₂	344510	16382	48512
Páris	690—700	2034 ¹ / ₂	2034	—	675	2240	2778 ¹ / ₂	13235	391 ¹ / ₄
Milano	760—770	2275	2275	11185	755	2505	3106	148 ¹ / ₈	437 ³ / ₄
Prága	508—510	1540	1540	75 ³ / ₄	509	1695	210380	—	296 ¹ / ₄
Budapest	3000—3010	9090	9090	—	—	—	12407	591 ¹ / ₄	—
Belgrád	—	915	915	—	295	1005	—	5943	176
Bukarest	—	315	315	1535	—	334 ¹ / ₂	427	2045	60 ¹ / ₂
Varsó	—	5807 ¹ / ₂	—	—	20	6390	7935	377 ¹ / ₂	—
Bécs	2410—2420	7320	7320	—	2415	8055	—	47637	—
Berlin	4060—4070	12325	12325	—	4065	13567	16831	80015	—

Sház lej árfolyama: Zürich (utó) 312, Páris 1535, Budapest 33400, Bécs 34451, Prága 2045.

Megnyit a Széchenyi-tér 34. sz. alatt
tojás üzlet
melyben minden nap szakszerűleg lámpázott garantált friss tojást piaci áron 50—100 dbig megrendelést házhoz szállítunk. HOLLANDER

KÉRJEN MINDENÜTT CSAK
CARMOLY
a legjobb hárszer
influenza, reumatizmus, neurózis és fejfájás ellen
FOLDAKAT BUCAREST STR. ENĂCHITA VĂCHESCU 5

„His Master's Voice”,
„Columbia” stb **művész-**
tánclemezben és beszélő-
gépben óriási választék
Dávid
hangszerkészítőnél, Cluj,
volt Unió-utca 12 sz.
Heber lemezek!
Alapítva 1936.

Ajánlunk elsőmndú
italokat
50 literen felüli és vagon-tételekbeni mennyiségekben a legjutányosabb napiárakban és pedig:
Magurai fajborok: rizling, királyleányka, muskotály szeremizöld, fourmin stb, 1-a Asztali borok és óborok is minden minőségben. Kisütőn tözött, saját termelésű szilvórium és seprópálínka.
Megrendeléseket
Frații Feiger Testvérek
céghez — Simleul Silvaniei — kérjünk

Perfect
Vésnöki műintézet
Ruggyantabélyegzőgyár, domborműnyomda,
Postafiók 97, Fiók Timi-
soara, Str. Mercy No. 3.
Gyár: **Arad**

Hűlés és spangolnátha ellen
legjobb védekezés egy csésze jó tea! Kitűnő teakaverékek minden árban kaphatók
Meinl Gyula
Cluj, Piata Unirii No 15 (A templom bejáratával szemben)

...rcius 3
...nak
...Z OROSZ
...zvetítéssel
...sok során
...l a vilnai
...tartoznak.
...mindaddig,
...szág meg-
...a lengyel
...nek
...tegetéseivel
...sága Wolf
...ő dr.-nak,
...ójának és
...ellett meg-
...javaslatát,
...eregyezési
...ükségesnek
...mások meg-
...tisztelőtérre
...lőtt pedig
...Gazsik dr.
...Antal dr.
...ke, a po-
...l. valamint
...ak fel egy
...fiát. Bu-
...ság történt
...arg József
...zenőtéves
...ap délután
...gfiatalabb
...Amikor a
...obb rémű-
...va találta.
...házi orvosát
...gíteni már
...tság azon-
...állónak és
...ményét fo-
...alighanem
...ség erőlyes
...l körülmé-
...gy tettesek
...se. A ko-
...közgyűlést
...akor tartja
...rtklub veze-
...rendes és
...éttlen jelen-
...ülésre több
...a futball-
...ága is le-
...gy ennél az
...ést kérnek.
...arth-pör-
...arth védői
...ot, amely
...yenes uta-
...l a vérpá-
...emlékirata
...velven ír-
...ációt kel-
...ki megtör-
...k francia
...olják.
...zás felső-
...sztertanács
...idebb időn
...felsőházát,
...slat már a
...A javas-
...osztatják
...míg a sze-
...rvényhozó
...nács lesz,
...asztja.
...etben

vagonként ab feladóállomás 4500 lej, ab itteni Calcit r.-t. tette, a dési árlejtésen azonban egy szamosvölgyi cég még ennél is olcsóbb ajánlatot tett, vagonként 4200 lejes áron. Ezek a meg-
lepően olcsó ajánlatok jellemzik legjobban a gazdasági viszonyokat. Ugyanilyen olcsó ajánlatok érkeztek be azon az árlejtésen, amely tegnap volt a szamosfalvai repülőterén építendő kaszárnya kö-
műves munkálataira. Az ötmillió lejt kitevő épít-
kezésre kolozsvári építésszek is pályáztak, de le-
maradtak egy ploesti cég ajánlata mögött, aki
szakkörökben meglepetésszerű olcsó ajánlatot tett
16 százalékos engedménnyel.

Megkezdődtek a francia-német kereskedelmi tárgyalások. Párisból jelentik: Tegnap kezdődtek meg Párisban a francia-német kereskedelmi tárgyalások. A tárgyalások célja véglegesíteni és kibővíteni azt ideiglenes egyezményt, amely még az elmúlt év őszén jött létre a két ország között.

Rajna igazgató kiválik a Temesvári Szerb Takarékpénztárból. Tudósítónk jelenti: Teljesen megbízható helyről kapott értesülésünk szerint a Temesvári Szerb Takarékpénztár Rt. vezetésében ismét nagy változás áll be. Rajna-Rosenthal Gyula igazgató kiválik az intézet kötelekéből és részvénypakettjét, mely a részvények 75 százalékát teszi ki, már el is adta. Rajna igazgató kiválasztása állítólag összefüggésben van a mostani meglehetősen ismert hadbíróvási incidensével. A bank vezetését továbbra is Löwinger Ernő igazgató látja el.

Milliárdos pörök kerülnek tárgyalásra a román-török döntőbizottság előtt. Március 15-én milliárdos pörök tárgyalását kezdi meg a Konstantinápolyban székelő román-török döntőbizottság. Török állampolgárok részéről ugyanis per indult meg a román kincstár ellen a Dobrudzsában kisajátított erdők miatt. A szóbanforgó kártérítési összeg százmilliókra rug. Azonkívül a konstantinápolyi G. Fotiades-cég csődtömeggondnoka 4 millió lejért perli a Román Tengerhajózási Társaságot, amelynek „Turnu Severin” nevű gőzöse egy össze-
ütkezésnél elsüllyesztette a cég „Kilimli” nevű szén-
melagrakott uszályát. Ezzel szemben Románia egymillió lej erejéig perli a török kincstárt a bukaresti arzeárból 1916-ban, a megszállás alatt Konstantinápolyba vitt gépekért, amelyek ott ma is működésben vannak. A román kincstár érdekeit Constantin Tonegaru az állami ügyosztályi és Nicolae Barilade, a hadügyminisztérium ügyvédje fogja képviselni. A rendőrség román tagjai N. Bagdat és I. Jonescu, azonkívül két török tagja is van, elnöke pedig egy svéd állami főbíró lesz.

Szerkesztői üzenetek

Egy asszony, Dej. Mindenkor köszönettel vesszük az olvasóközönség hozzászólásait, ha azok objektívek és új szempontokat vetnek fel a szóbanforgó kérdésben. Ami a miniszterelnök ismeretes levelét illeti, arra másnap vezércikkben reflektáltunk, amelyben magunk is leszögeztük, hogy a rossz hasonlatképen felhozott szenátusi merénylet tettesei érdekében egyetlen zsidó hang sem emelkedett, viszont azonban hol az egyenlő mérték, amikor Vernicescu diák merénylőjét és a jasi rendőrprefektus, valamint a szerencsétlen Dávid Falik gyilkosait felmentik, ugyanakkor súlyos ítéleteket hoznak olyan zsidók ellen, akik önvédelemből csak megverték néhány támadójukat. Schön Bernát gyilkosa is büntetlenül maradt. Ezek a tények jutnak azután külföldre, ahol nem tudják megérteni sem az ilyen kétféle mértéket, sem pedig azt, hogy a gyilkosság alól felmentett vádlottakból ünnepelt hősokeket csinálnak. — Ezeket nem egyszer írta meg az Uj Kelet annak hangsúlyozásával, hogy mi mégsem mentünk külföldre panasszal és Ön is nagyon helyesen cselekedett, amikor Amerikában élő rokonaival még csak az objektív igazságot sem közölte. Teljesen igaz van, a zsidó nép magától az államhatalomtól várja és követeli ezeknek az égbekiáltó igazságtalanságoknak az orvoslását és az antiszemita izgatás megszüntetését.

Régi előfizető, Gyéres. A községi képviselőtestületnek csak a községi taxák maximális kivételéről szóló törvényben felsorolt illetéket van joga beszélni, már pedig ezek között szesz eladása utáni illeték nem szerepel. A szesz literének 5 lejvel való megadóztatása tehát törvénytelen, akárcsak a 100 százalékos pótdadó. Ami pedig a kocsmák és az üzlet után kivetett

400—400 lejes illetéket illeti, amennyiben az telepadoként szerepel, jogosnak tekinthető, ha Gyéresnek nem község, hanem város jellege van. A jogtalan adók ellen Önnek meg kellett volna felelőlegesen a képviselőtestület határozatát, de ha időközben kifizette is az illetékeket, felelőlegesen élhet a vármegyei prefektusnál, akinek döntése ellen viszont a belügyminisztériumnál kereshet jogorvoslatot.

Érdeklődő, Carei. Minden külföldi oklevelet kell nosztrifikáltatni. A párisi diplomát aránylag hamar nosztrifikálják, ami azonban néhány ezer lejbe belekerül.

P. J. Medias. 1. A 30 százalékos hasznót minden igazolható költségen felül számíthatja fel a kereskedő. 2. Nem kell közelebbi cím, az amerikai konzulátust így is megtalálja a posta.

H. Sári, Mateni. Csak szakiskolai bizonyítvány alapján adják meg a honvédelmi törvény 53. szakaszában előírt szolgálati időkedvezményt.

Barissziánus. A versek, bár erős zsidó érzés fűti át azokat, nem állják ki a komolyabb kritikát. Barissziánus létre sokkal hasznosabb munkát fejtethet ki a zsidó nemzeti mozgalom érdekében más téren.

W. Salamon, Kisjenő. Románia mindenkit kienged, de bevándorlási engedély alapján csak az elsőfokú rokonokat engedik be Amerikába. Az utiköltség és vízum ügyében tessék valamelyik hajóstársasághoz fordulni.

Kiváncsi előfizető. Kérdése igazán kíváncsi, sőt tulkváncsi. Egyébként az igazat eltalálta és így fölösleges, hogy külön is válaszoljunk a kérdésére.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Román Opera műsora

Péntek: Lakmé (Anghel asszony felléptével).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Asszonykám. Nagy és forró sikert remél a színház a péntek esti premierétől. A legvidámabb, legkedvesebb operettek egyikét fogják bemutatni, gondos előkészületek után.

Bizáncz. Herceg Ferenc nagyszabású Bizáncz-
ának vasárnap este fél 7 órakor lesz a 4-ik előadása. A főszerepeket ezen az előadáson is Táray, Poor Lili, Janovics, Mihályfy, Izsáky, Laczkó, Marsi, Kemény, Hoykó, Forgács, Ilhász fogják játszani.

A magyar színház Beethoven-ünnepeinek első estéje — Hevesi Piroška concertje. Beethoven születésének 100-ik évfordulóját a színház is megünnepli. Az első ünnepi este hétfőn lesz pont fél 8 órai kezdettel. A ragyogó tehetségű Hevesi Piroška fog grandiózus Beethoven-műsorrall koncertet adni. A gazdag műsort holnap fogjuk közölni. Már most megemlítjük, hogy ezen az estén fogják legelőször használatba venni a TRISKA-cég új Förster-féle hangverseny-zongoráját, a mely Erdélynek legjobb zongorája.

Heti műsor

Csütörtök: Sultana. (Operette-repríz. Karácsonyi Hível. Neményi Lillivel, Tolnay Andorral, Ilhász Aladárral. Napi bérlet 53 szám, B. Sorozat 305.)

Péntek: Asszonykám. (Operette újdonság először. Lengyel Irénnel, Tolnay Andorral, Ilhász Aladárral. Premier bérlet 53. szám. Sorozatszám: 305.)

Szombat 3-kor: Bizáncz. (13-ik ifjúsági előadás. Táray Ferenc vendégjátékával, Poor Lili, Janovics Jenő főlépésével. Bevezető előadást tart: Dr. Biró Vencel. Sorozatszám: 306.)

Szombat 8-kor: Asszonykám. (2-odszor. Napi bérlet 54. szám A. Sorozatszám: 307.)

Vasárnap fél 4-kor: Fehér egér. (Újdonság 4-edszer, Neményi Lillivel. Rendés helyárrakkal. Sorozatszám: 308.)

Vasárnap fél 7-kor: Bizáncz. (Táray Ferenc vendégjátékával, Poor Lili, Janovics Jenő főlépésével. Rendés helyárrakkal. Napi bérlet: 54. szám B. Sorozatszám: 309.)

Vasárnap egyneked 10-kor: Asszonykám. (Operette újdonság 3-adszor. Bérletszünetben, Sorozatszám 310.)

Hétfő fél 8-kor: Beethoven-ünnep. Első este: Hevesi Piroška Beethoven-hangversenye. (Rendés helyárrakkal. Napi bérlet 55. szám A. Sorozatszám: 311.)

Hétfő egyneked 10-kor: Asszonykám. (4-edszer. Napi bérlet 55. szám B. Sorozatszám: 312.)

Underwood

a világ legjobb írógépe. — Gyári lerakat Bóvász Béla papírkereskedésében, Marosvásárhely

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. **Eljegyési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Perfekt román-magyar könyvelő-levelező délelőtti alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

40 lej küldjön be bélyegben vagy pénzben és kap 10 uj kottát az Uj Kelet kiadóhivatalától

Két kitéző Balogh-hegedű olcsón eladó. Cím a kiadóban.

ביד
דיע הועיגע ארטה. גער
מינדע זוכט צום קויפען
איינע פעהלער-פרייעס
וועניג גענוצטעס ספר
הורה" עווענטליעל
בייא איינען פערלאסן-
ליכען אונד שאהנשווי-
בענדען ספר איינעס
שרייבען צו לאססען.
אנטראגע בייא

Weisz Manó Zerindul-
Mare, jud. Arad.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt
Bólyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tükör-
gyár. Táblaüveg raktár
és üvegezési vállalat.
Hibás tükrök újrafon-
csorozása. 1007

Róth

cipésznel
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnék
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

Butor

Hálószoba, szép, jó
és olcsó. **Siebold**
Fülöp butorgyá-
rában **Timisoa-
ra, II., Távira-u. 19. sz.**

Ajánlunk

mig a kész-
let tart

Államilag olomzárolt lucernamagot
à 100 kg.-kint Lei 10.000
Államilag olomzárolt léheremagot
à 100 kg.-kint Lei 10.000
Lotus Corniculatus szarvaskerep 100 kg. " 7.000
Essparzette haitacimnag 100 kg.-kint " 1.800

BANCA CENTRALA
Secția Cereale, Cluj,
Str. Reg. Maria 1-3. Telef. 3-29.

Megnyit! ארטה. כשר. חדרים - Timisoaran

Belváros, Börze-utca. — Olaria Parnex palota.
Elegáns, tiszta, olcsó és megbízható Utazóknak
100% kedvezmény. — Restaurant **Maitor.**

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
udvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

1927 március 4 Pént

Stresemann

A nagy regeneráció-
litikai és gazdasági élet
két esztendőben jellem-
zett. Locarno után
Népszövetségben nyert
az európai közvélemény
került elfoglalnia, am-
nemcsak reprezentábilis
is lenni.

A helyzet ma az
számbavehetően kom-
ellenben szinte naponta
államoknak száma, am-
Örök mementója ez a
nek, hogy életképes fe-
féle erőszak nem tud-
tolni s az értékes legy-
zöt győzi le, vagy leg-

Németország kéts-
tonai s militarista jel-
séggel talán a legnagyobb
komoly szimpátiára és
amely nem fegyveren-
megbecsülésének teki-
európai közvélemény,
tütől kezdve a legvad-
metországban látja a
valódi bázisát, olyan
posszibilis jobb és ba-
a divergáló erőnek.

És magyarázza me-
vel ható értesülést, n-
Németország külügy-
fajlással fenyegető
a közvetítő szerepét
Chamberlain angol
hogy Németország ke-
ország felé Anglia ja-

A politikai világt-
ténik s még a legzón-
is komoly érdekek hu-
hogy Stresemann ajá-
érdekek komoly fig-
német érdekek ma az
gateurópa és a Kele-
lama, ne csapjanak
konfliktusban. Néme-
Angliára, épügy, min-
szimpátiára szüksége
hogy népszövetségbe
Oroszországra pedig
az orosz orientáció
jelent számára védők-
gyel agresszivitás ell-
ipar részére Oroszors-
forrásul szolgál és a
tudja helyezni a m-
országban.

Egy komoly kon-
kinos szituációba
vagy Oroszországgal
rútságát, már pedig
kárára lehet — egy-
másfelől ipari regent

Kétségtelen azon-
Stresemann vállalko-
is nagyon hálás. De
szembenálló fél egye-
reprezentánsában ser-
Stresemannban, aki
való konszolidáció is
Ha Stresemann inte-
ez nagy erőgyarapod-
gazdasági és politika-
zetközi tekintélyt b-
gyakorlati kihatásait
sőt reális értékeket